

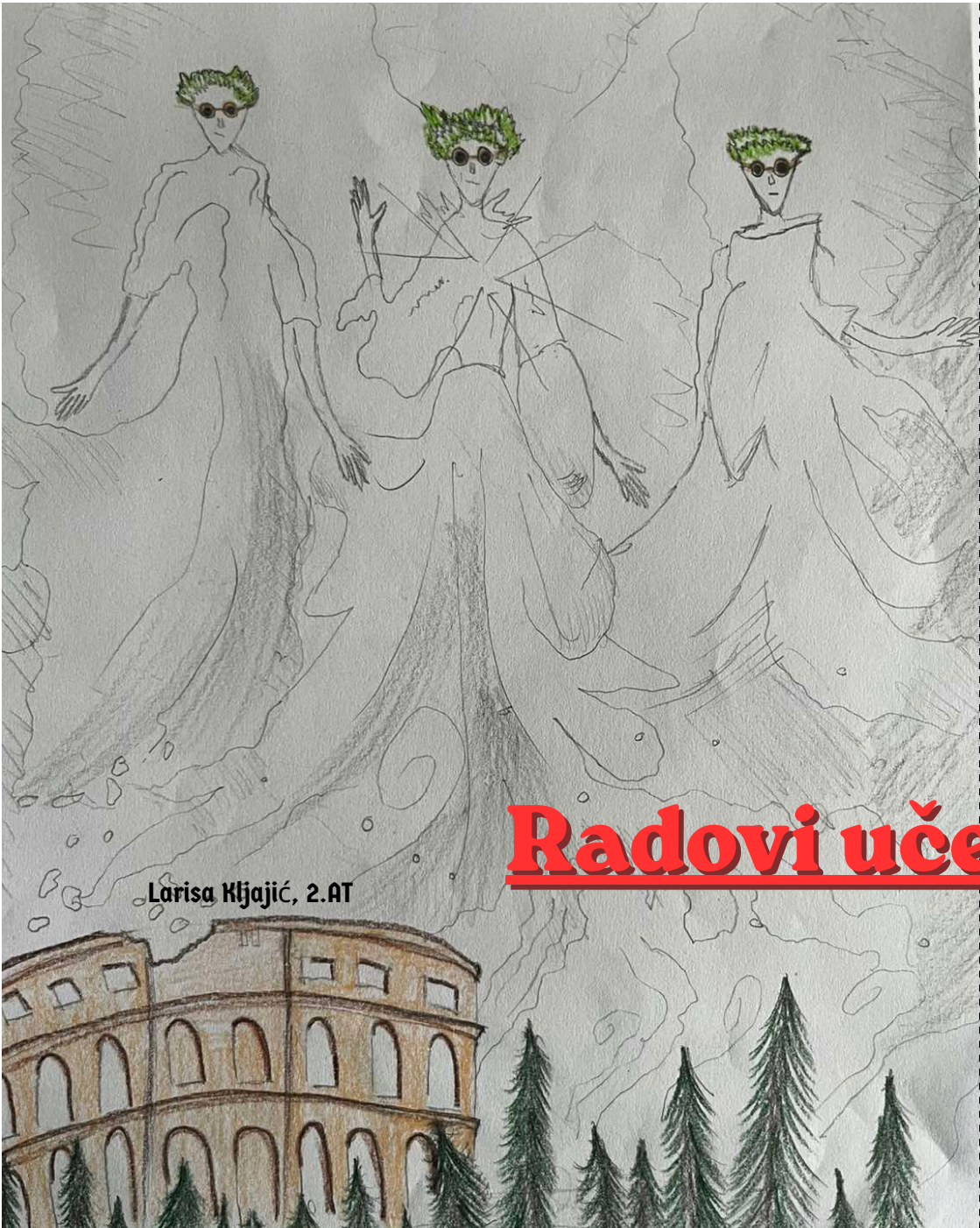
Štorije o istarskim narodnim mitovima i legendama

Tehnička škola Pula

Pula

Narodna predaja kaže da su vile s Učke noću dolazile u Pulu i gradile Divić – grad. Kamen po kamen i tako je nastala Arena. No, već na prvi pijetlov pjev vile su morale ići nazad na Učku, a kako im je kamenje ispalo u more – narodna predaja kazuje o nastanku Brijuna.

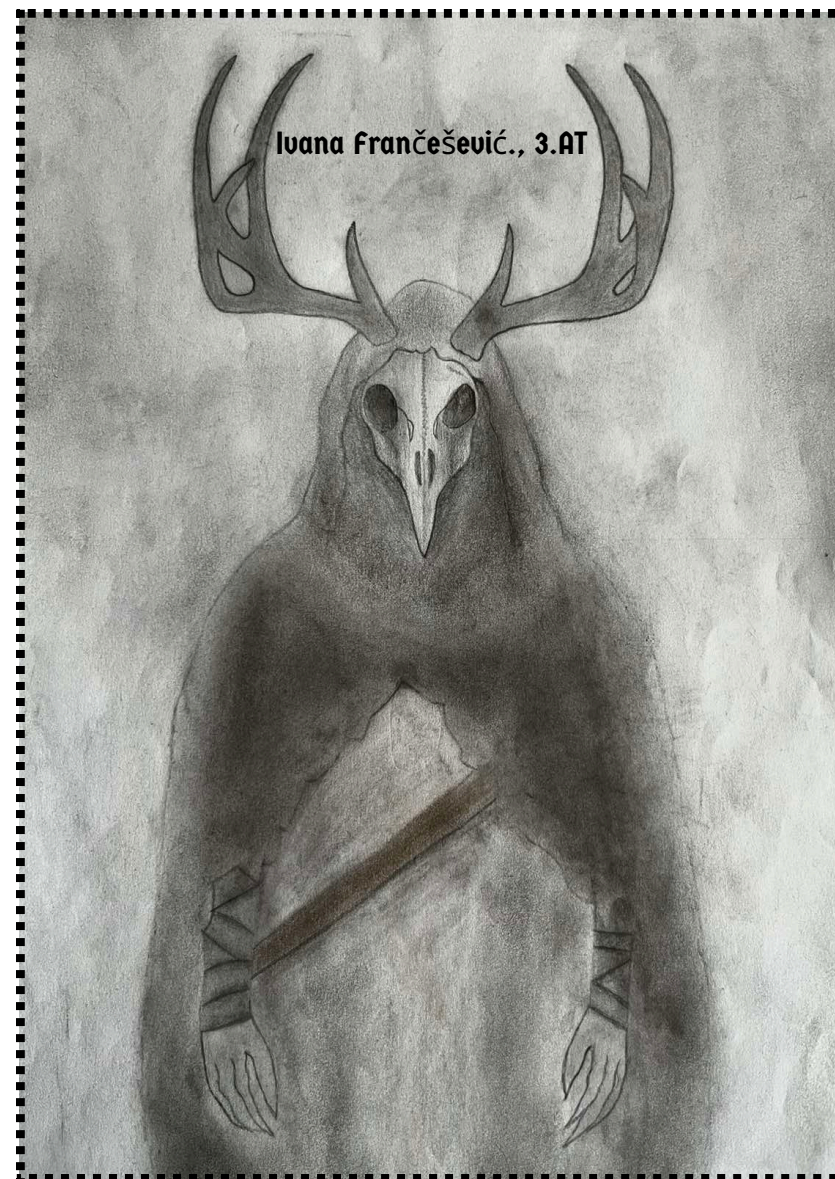
Larisa Kljajić, 2.AT

Radovi učenika

Melisa Dubravac, 3.AT

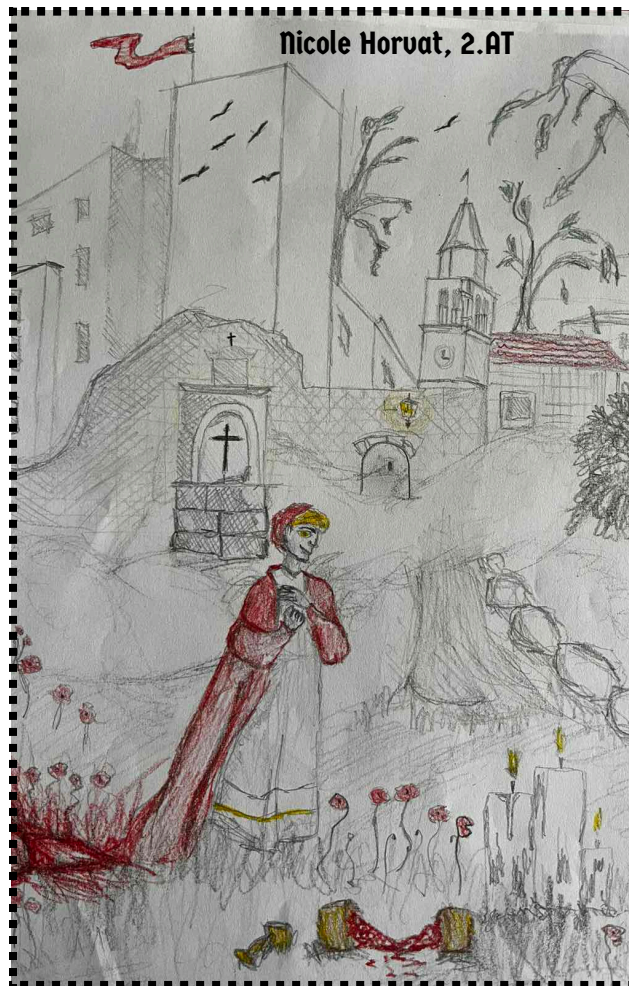
Radovi učenika

Pićan

Štriga i štrigo ili štrigun najbliži su onome što poznajemo kao vještica, vještac ili čarobnjak. No, za razliku od potonjih koji se mogu školovati za to, štriga se takva rađa. Dijete koje je rođeno u crvenoj ili crnoj posteljici s repom jednom će sasvim sigurno postati štrigom ili štrigunom. Štriga danju može živjeti jednako kao i svi drugi ljudi. No, zalaskom Sunca ona dobiva svoju moć. Može se preobraziti u određenu životinju, poput mačke, žabe leptira ili psa i na taj način činiti određena zlodjela. Štrige imaju snagu zauzdati moru (pesantola) te slati ju kao prokletstvo svojim žrtvama. Na Ivanjsku noć je najvažnije okupljanje štriga. Kada umre osoba za koju se smatralo da je štriga, kroz jezik joj se probije čavao kako bi se spriječilo njezino ustajanje iz groba.

Radovi učenika

Kršan

Skriveni u tišini noći žive macmolići. Negdje su poznati i kao macići, maliki ili macmalići. Stvorenja su to rastom kao dijete veselog lica. Oni skrivaju svoje dlakave ruke i mačje kandže, a na glavi nose crvenu kapicu. Odjeveni su u crveni prsluk sašiven od njihove posteljice. Ujerovalo se da su ta stvorenja nastala kada bi dijete stradalo prije rođenja. Nikako im ne treba krasti kapicu jer će se osvetiti, na način da zavedu putnika da se izgubi u šumi. Inače, ako im se kapica vrati, pronalazača će nagraditi zlatom kojega čuvaju u svojem gnijezdu.

Savičenta

Mara Radolovich bila je travarka iz XVII. stoljeća koju su mještani optužili da je vještica te da je sklopila ugovor s vragom. Osudili su je da gori na lomači usred kaštela Morosini-Grimani.

Druga priča kaže da je Mara osuđena jer je bila tajna ljubavnica bogatog plemića te da se za njihovu vezu nije smjelo znati.

Stoga treba posjetiti Kuću vještice Mare i otkriti tajnu koja se krije iza ove priče.

Kada bi došlo do određene bolesti, a vjerovalo se da je to produkt djelovanja štriga, pomoć se odmah tražila kod štroliga ili štrolige. Štroligi su bili stariji, pametni ljudi za koje se vjerovalo da mogu navijestiti sreću, nesreću, općenito budućnost. U slučaju da je bolesnik bio teško začaran bio je upućen krsniku.

Na Ivanje se pali kriješ na križanju kako bi se, prema predaji, popalile štrige.

Kod liječenja vola ili krave od djelovanja štrige koristi se pešta od češnjaka i slanine.

Kod ljudi je djelotvoran lijek uvijek bio češnjak.

Kako bi se spriječilo ružno vrijeme, nadasve tuča za koju se vjerovalo da je djelo štriga, žene su u posudu ispred vrata stavljale blagoslovljeno cvijeće i tamjan. Negdje su stavljali vile i sjekiru s oštricom prema nebu, negdje okretali stol naopako. Često je i zvonar nastojao zvonjavom otjerati oblake. Interesantno je za spomenuti i to da su domaćice bacale blagoslovljenu vodu prema oblacima zazivajući pomoć sv. Barbare.

Kringa

Najpoznatiji istarski vampir bio je
Jure Grando koji je u XVII.
stoljeću terorizirao mještana
Kringe.

Jure Grando - Štrigun from Kringa
(objavljeno 11. prosinca 2017. na Fearghous)

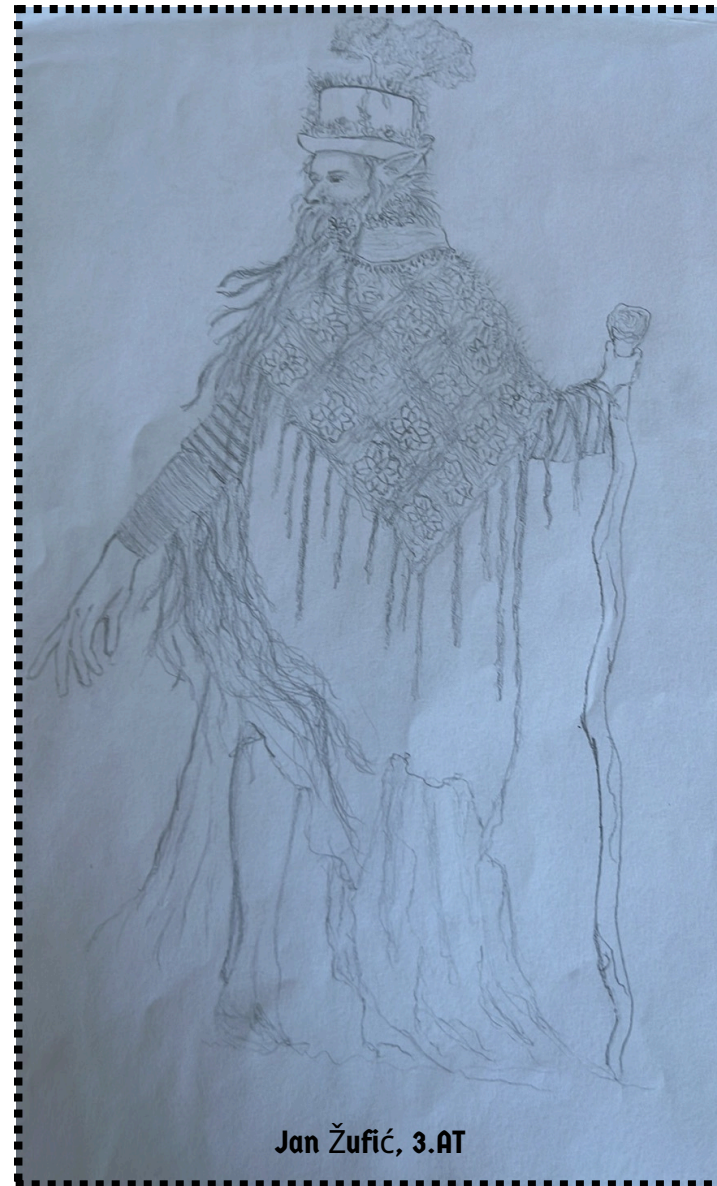
Produkcija: Silvia Loinjak Filmproduktion Filmska udruga Motion

Režija: Martin Babić

Radovi učenika

Chiara Ciceran, 2.AT

Jan Žufić, 3.AT

Noću na zapuštenim stazama u Istri
može se sresti orka koji se još
naziva manjinjorgo, bilfo, poprdan,
smetinjak. On nastaje od smeća koji
se taloži sedam ljeta. Pojavljuje se
kao gusta tama ili kao milo magare
bez ušiju. Dok je manji pojavljuje se
kao pjetlić ili pas te u mraku ruši
putnike i tjera ih da se izgube.

Ceri Švaržić je na
obroncima Učke poznat po
meketanju nalik hihotu.

Dlakav je kao ovca, a
mobilan kao žaba.

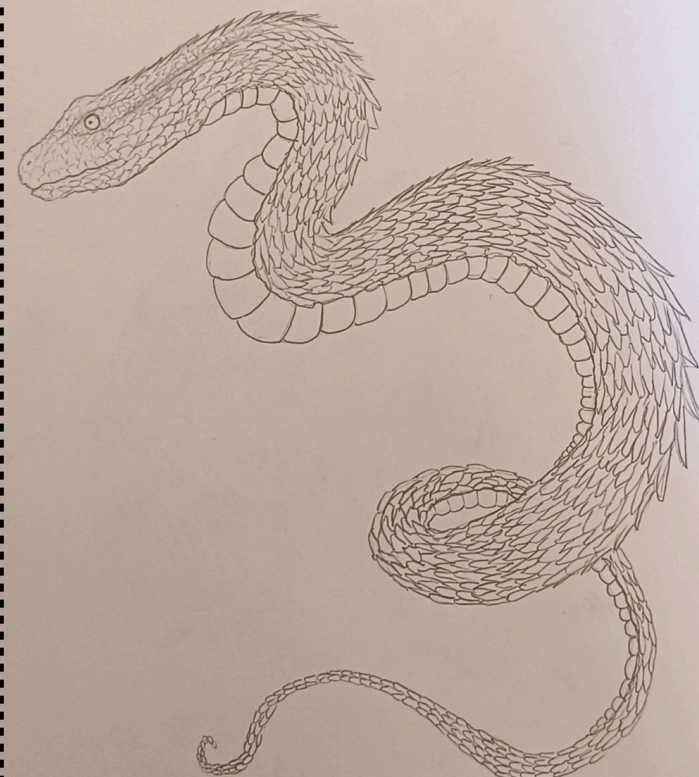
Pastirima rado rastjeruje
stado, izgrize prste i krade
sir. Pomoć od njega treba
tražiti u macmoliću.

Radovi učenika

Antea Blažević, 3.AT

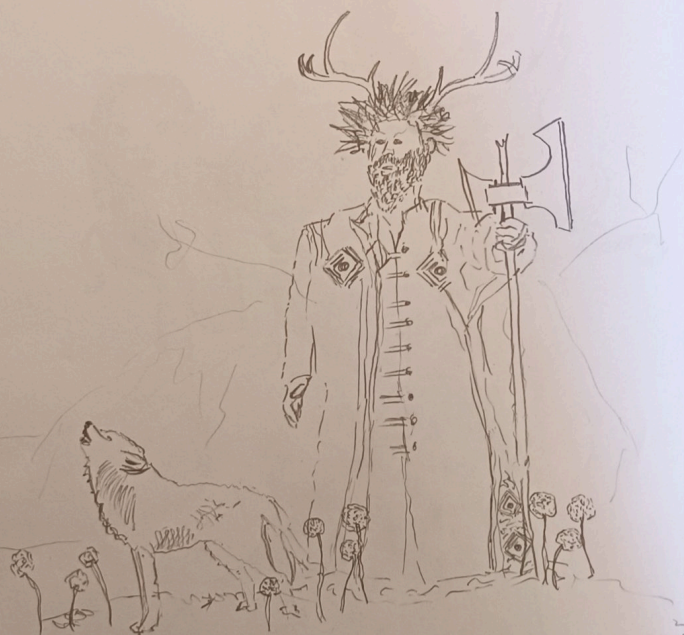
Rion Cossetto, 3.AT

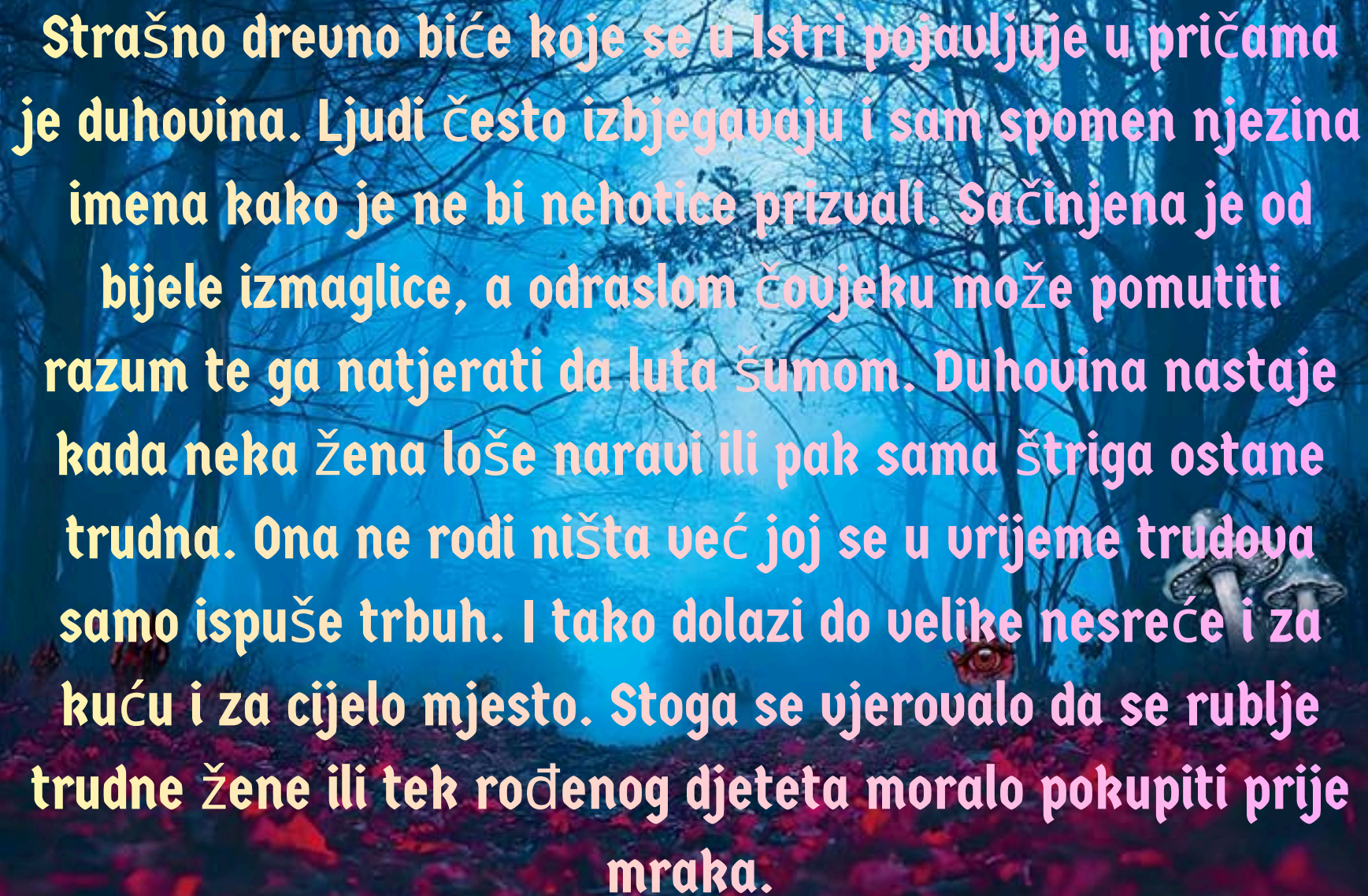

Lina Mihovilović, 3.AT

Louvo Radolović, 3.AT

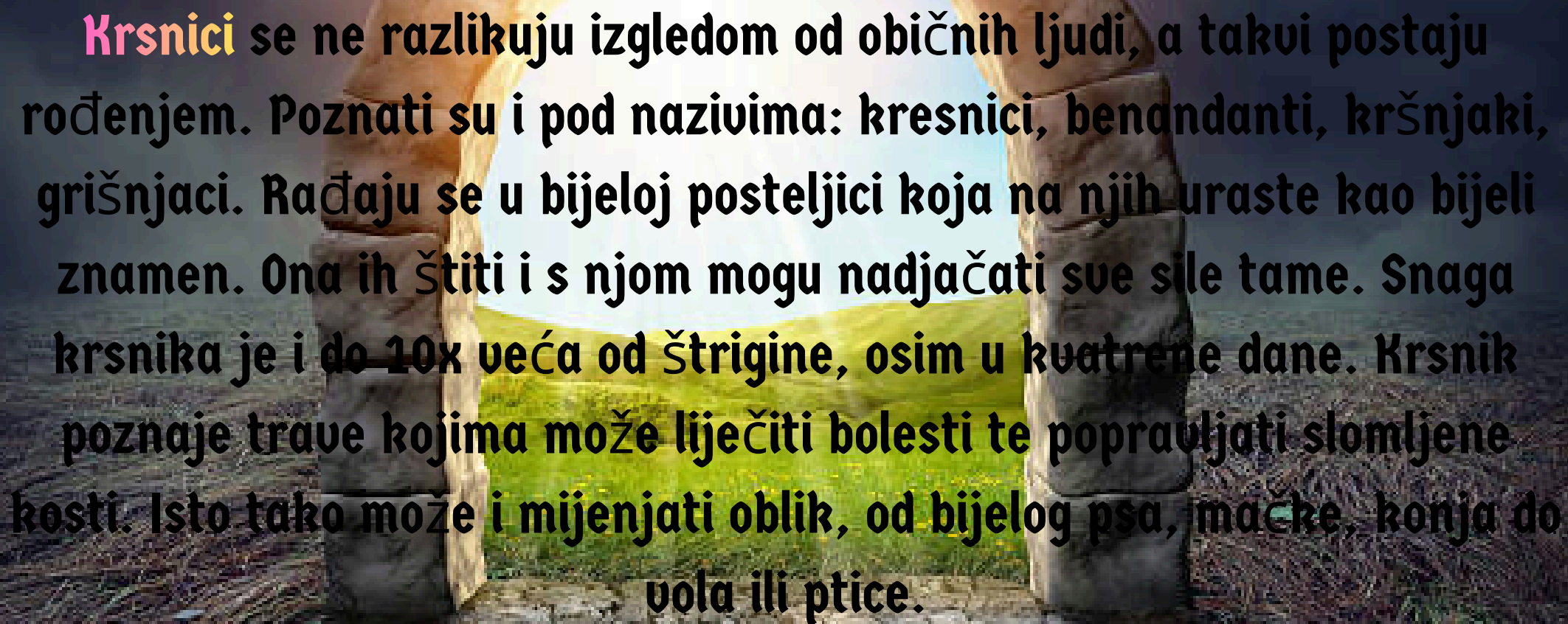

Strašno drevno biće koje se u Istri pojavljuje u pričama je duhovina. Ljudi često izbjegavaju i sam spomen njezina imena kako je ne bi nehotice prizvali. Sačinjena je od bijele izmaglice, a odraslom čovjeku može pomutiti razum te ga natjerati da luta šumom. Duhovina nastaje kada neka žena loše naravi ili pak sama štriga ostane trudna. Ona ne rodi ništa već joj se u vrijeme trudova samo ispuše trbuh. I tako dolazi do velike nesreće i za kuću i za cijelo mjesto. Stoga se vjerovalo da se rublje trudne žene ili tek rođenog djeteta moralo pokupiti prije mraka.

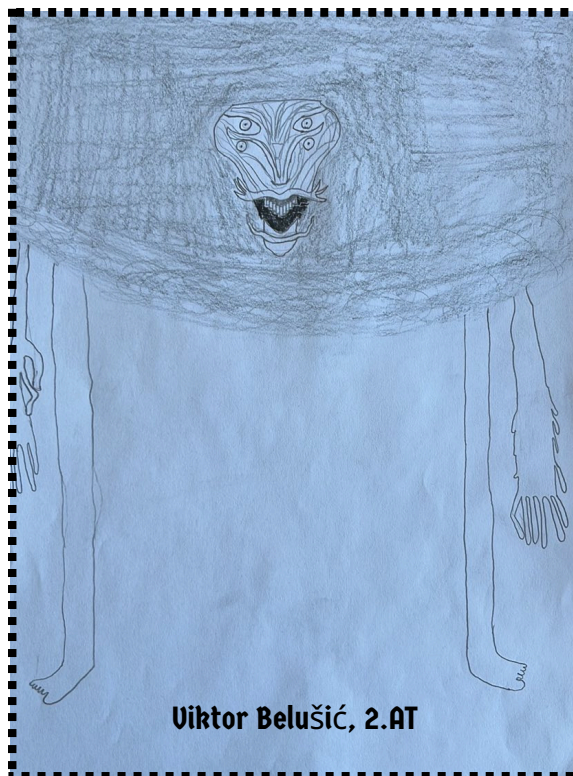
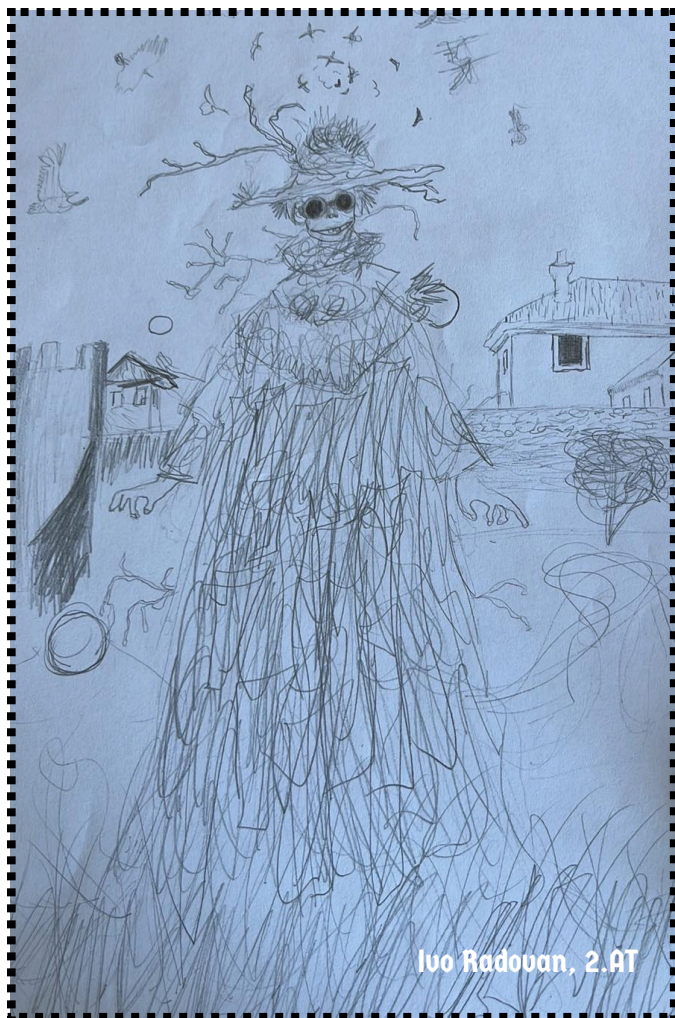
Radovi učenika

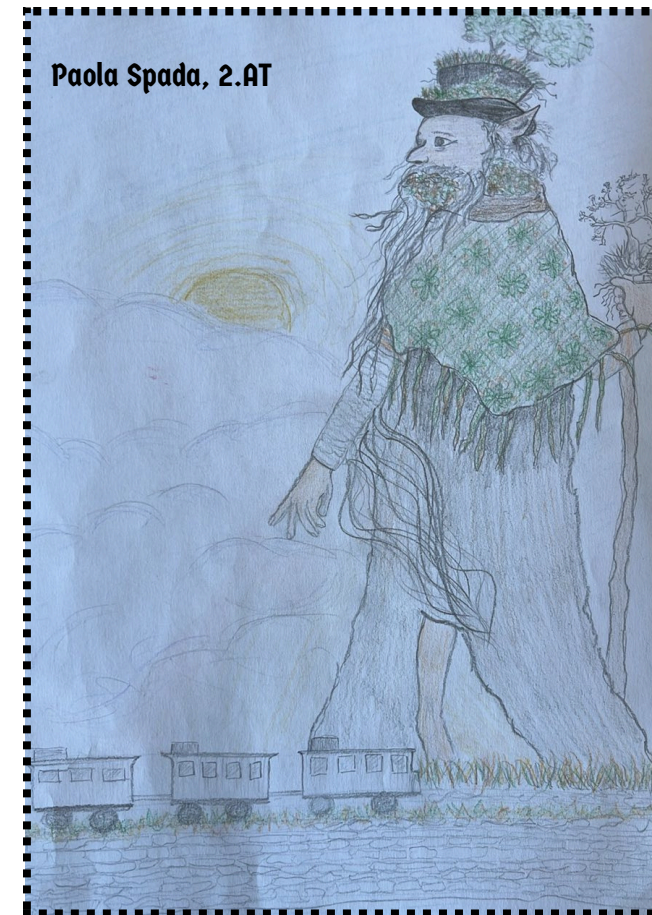
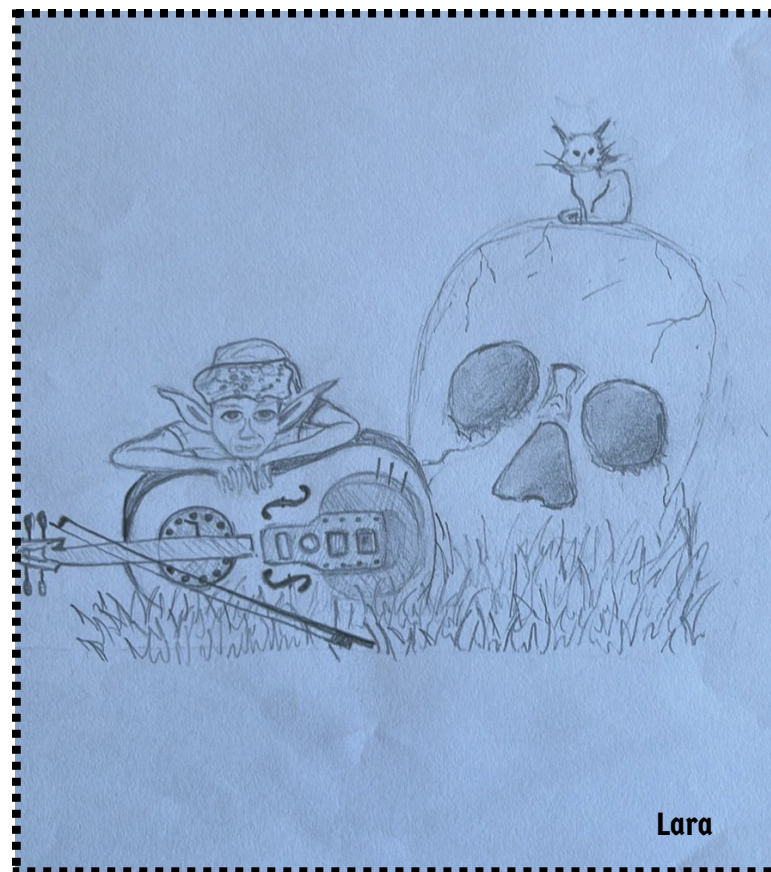
A stone archway made of large, weathered stones frames a bright, sunlit landscape. The sun is low on the horizon, creating a strong glow and casting long shadows. The landscape beyond the arch is a rolling green field under a clear sky. The overall mood is one of hope and transition.

Krsnici se ne razlikuju izgledom od običnih ljudi, a takvi postaju rođenjem. Poznati su i pod nazivima: kresnici, benandanti, kršnjaki, grišnjaci. Rađaju se u bijeloj posteljici koja na njih uraste kao bijeli znamen. Ona ih štiti i s njom mogu nadjačati sve sile tame. Snaga krsnika je i do 10x veća od štrigine, osim u kvatrene dane. Krsnik poznaje trave kojima može liječiti bolesti te popravljati slomljene kosti. Isto tako može i mijenjati oblik, od bijelog psa, mačke, konja do vola ili ptice.

Radovi učenika

Radovi učenika

Dojmovi s izleta

Dojmovi s izleta

Za kraj bonus od nas

Štorije Za Pokli, Kad Sve Utiha -
Independent short film
(objavljeno 18. travnja 2026. na marinator)
Scenarij i režija - Marinator Direktor
fotografije - Laren Golub

Korištena literatura

- 1) Bašić, Zdenko. *Čarobna Istra: skrivene tajne istarskih gradova*. Istraska županija, 2023.
- 2) Bašić, Zdenko. *Muzej zaboravljenih priča: kuća čudesa iz hrvatskih narodnih predaja*. Zagreb: Pod nebom, 2024.
- 3) Mikac, Jakov. *Istarska škrinjica: iz kulturne baštine naroda Istre*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1977.